

**T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
SPOR YÖNETİCİLİĞİ ANA BİLİM DALI**

**SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN AKILLI
TELEFON KULLANIM DÜZEYLERİNİN AKADEMİK ÖZ
YETERLİLİĞİNE ETKİSİ**

Yüksek Lisans Tezi

Aykut ÇELİK

Danışman

Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU

SAMSUN
2020

**T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
SPOR YÖNETİCİLİĞİ ANA BİLİM DALI**

**SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN AKILLI
TELEFON KULLANIM DÜZEYLERİNİN AKADEMİK ÖZ
YETERLİLİĞİNE ETKİSİ**

Yüksek Lisans Tezi

Aykut ÇELİK

Danışman
Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU

SAMSUN
2020

TEZ KABUL VE ONAYI

Aykut ÇELİK tarafından, Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU danışmanlığında hazırlanan Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Akıllı Telefon Kullanım Düzeylerinin Akademik Öz Yeterliliğine Etkisi başlıklı bu çalışma, jürimiz tarafından 23.9.2020 tarihinde yapılan sınav sonucunda oy birliği ile başarılı bulunarak Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

	Unvanı, Adı/Soyadı Üniversitesi Ana Bilim/Ana Sanat Dalı	İmza	Sonuç
Başkan (Danışman)	Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU Ondokuz Mayıs Üniversitesi Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalı		☐ Kabul ☐ Ret
Üye:	Doç. Dr. Mehmet ÇEBİ Ondokuz Mayıs Üniversitesi Rekreasyon Ana Bilim Dalı		☐ Kabul ☐ Ret
Üye:	Dr. Öğr. Üyesi Hasan SÖZEN Ordu Üniversitesi Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalı		☐ Kabul ☐ Ret

Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen ve yukarıda adları yazılı jüri üyeleri tarafından uygun görülmüştür.

ONAY

_____/_____/____.

Prof. Dr. Ali BOLAT

Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI

Hazırladığım yüksek lisans tezinin bütün aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara riayet ettiğimi, çalışmada doğrudan veya dolaylı olarak kullandığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin Kaynaklarda gösterilenlerden oluştuğunu, yazımda enstitü yazım kılavuzuna uygun yazıldığını ve TUBİTAK Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Yönetmeliği'nin 3. Bölüm ve 9. maddesinde belirtilen durumlara aykırı davranılmadığını taahhüt ve beyan ederim.

23.09.2020

Aykt ÇELİK

ÖZET

SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN AKILLI TELEFON KULLANIM DÜZEYLERİNİN AKADEMİK ÖZ YETERLİLİĞİNE ETKİSİ

Aykut ÇELİK

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı
Yüksek Lisans, Eylül/2020

Danışman: Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin akıllı telefon kullanım düzeylerinin akademik öz yeterlilik düzeylerine etkisinin incelenmesidir.

Araştırmamıza Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesinde okuyan 18-35 yaş arası 330 gönüllü öğrenci katılmıştır. Katılımcılara ölçekler ile ilgili, araştırmanın amacıyla ilgili açıklamalar yapılarak veri toplama aracının doldurulması hakkında detaylı bilgilere yer verilmiştir. Katılımcılara araştırmacı tarafından geliştirilen, 6 soruluk demografik bilgi anketi, "Akademik Öz-Yeterlilik" (33 soru) ve Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği (33 soru) uygulanmıştır.

Çalışmamıza katılan katılımcıların cinsiyetlerine göre akademik öz yeterlilik alt boyutlarında bilişsel boyut ve sosyal boyutta anlamlı farklılık olmadığı ($p>0,05$), teknik boyutta erkeklerin kadınlardan daha yüksek puanlar aldığı görülmüştür ($p<0,05$). Spor yapma, yapılan spor türü ve okunan bölüm ve yaş değişkenine göre akademik öz yeterlilik düzeylerinde anlamlı bir etki tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Cinsiyet, okunan bölüm, yapılan spor türü ve yaş değişkenine göre akıllı telefon bağımlılık düzeyi ve alt boyutlarında anlamlı bir etki görülmemiştir ($p>0,05$). Akademik öz yeterlilik bilişsel boyut ile sosyal ve teknik boyut arasında pozitif orta düzeyde, akıllı telefon bağımlılık alt boyutlarından Yoksunluk hissi ile pozitif düşük düzeyde bir ilişki hesaplanmıştır. Sosyal boyut ile teknik boyut arasında pozitif orta düzeyde, akıllı telefon bağımlılık alt boyutlarından gündelik yaşam bozuklukları ile pozitif düşük düzeyde bir ilişki bulunmuştur.

Spor yapmanın, spor türünün, yaş ve okunan bölümün akademik öz yeterlilik ve akıllı telefon kullanım düzeylerine dikkate alınacak bir etkisi görülmemiştir. Farklı bölümler ile spor bilimleri fakültesi öğrencilerin akademik öz yeterlilik düzeyleri ve akıllı telefon bağımlılık düzeyleri karşılaştırılması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Akademik öz yeterlilik, akıllı telefon bağımlılığı, spor

ABSTRACT

THE EFFECT OF SMARTPHONE USAGE LEVELS ON ACADEMIC SELF COMPETENCE OF STUDENTS OF SPORTS SCIENCE

Aykut ÇELİK

Ondokuz Mayıs University
Institute of Graduate Studies
Department of Sport Management
Master Degree, September /2020

Supervisor: Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU

The aim of this study is to examine the effects of the students of the faculty of sports sciences on the level of academic self-efficacy.

330 volunteers between the ages of 18 and 35 who attended the Ondokuz Mayıs University Yasar Doğu Sports Sciences Faculty participated in our research as students. The participants were given detailed information about the scales and the purpose of the research fill in the data collection tool. Demographic information questionnaire consisting of 6 questions, "Academic Self-Efficacy" (33 questions), and Smart Phone Addiction Scale (33 questions) were applied to the participants.

Significant information in the cognitive dimension and social dimension in the academic self-efficacy sub-dimensions according to the gender of the participants in our study ($p > 0.05$), when the males learned higher scores than females in the dimension technique ($p < 0.05$). There was no significant effect on self-efficacy levels according to the variables of playing sports, the type of crude sports, the department studied, and the age ($p > 0.05$). There was no significant effect on smartphone addiction level and sub-dimensions according to gender, reading section, type of sport and age variable ($p > 0.05$). A positive middle way between academic self-efficacy cognitive dimension and social and technical dimension, and a low positive correlation with the sense of deprivation from smartphone addiction sub-dimensions were calculated. Between the social dimension and the technical dimension, the positive medium level, the smartphone addiction sub-dimensions are in a low-low dose transmission with daily life.

It has not been seen that doing sports, the type of sports, the age and the part read in academic self-efficacy and smartphone usage levels.

Keywords: Academic self-efficacy, smartphone addiction, sports

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR

Öncelikle yüksek lisans sürecimde ve Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Akıllı Telefon Kullanım Düzeylerinin Akademik Öz Yeterliliğine Etkisi başlıklı araştırmamızın her aşamasında değerli görüş ve önerileriyle beni yönlendiren tez danışmanım Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU hocama en içten teşekkürlerimi sunuyorum. Lisansüstü eğitimim süresince bana yol gösteren değerli hocalarım, Prof. Dr. Soner ÇANKAYA, Doç. Dr. Musa ÇON ve merhum Prof. Dr. M. Yalçın TAŞMEKTEPLİĞİL'e teşekkürü bir borç bilirim. Tamamlamış olduğumuz çalışmanın çeşitli aşamalarında destek aldığım Coşkun YILMAZ'a, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'nün akademik ve idari personellerine teşekkürlerimi sunarım. Son olarak tüm bu süreçte desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen ve güç veren değerli aileme teşekkür ederim.

Aykut ÇELİK
Samsun-2020

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iii
ABSTRACT.....	iv
ÖN SÖZ VE TEŞEKKÜR	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar DİZİNİ	vii
KISALTMALAR	viii
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Konusu	1
1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi	1
1.3. Araştırmanın Varsayımları.....	1
1.4. Araştırmanın Soruları.....	1
1.5. Temel Kavramlar	1
2. GENEL BİLGİLER	3
2.1. Yeterlik Nedir	3
2.1.1. Öz Yeterlilik Nedir ve Etkilediği Etmenler	3
2.1.2. Öz Yeterliliğin Süreçleri	5
2.1.2.1. Bilişsel Süreç	5
2.1.2.2. Motivasyonel Süreç.....	5
2.1.2.3. Duyuşsal Süreç.....	6
2.1.2.4. Seçimsel Süreç	6
2.1.3. Akademik Öz Yeterlik	7
2.1.3.1. Akademik Öz Yeterlik Boyutları	9
2.1.4. Akıllı Telefon kullanımı.....	10
3. MATERYAL VE YÖNTEM	12
3.1. Araştırmanın Modeli	12
3.2. Araştırma Grupları	12
3.3. Veri Toplama Araçları	12
3.4. Verilerin Analizi	13
4. BULGULAR VE TARTIŞMA	14
4.1. Cinsiyet ile akademik öz yeterlilik düzeylerinin karşılaştırılması	14
4.2. Spor yapma durumu ile akademik öz yeterlilik düzeylerinin karşılaştırılması	15
4.3. Spor türü ile akademik öz yeterlilik düzeylerinin karşılaştırılması.....	15
4.4. Bölüm ile akademik öz yeterlilik düzeylerinin karşılaştırılması.....	16
4.5. Yaş ile akademik öz yeterlilik düzeylerinin karşılaştırılması	16
4.6. Bölüm ile akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin karşılaştırılması.....	17
4.7. Spor yapma durumu ile akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin karşılaştırılması.....	17
4.8. Yaş ile akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin karşılaştırılması	18
4.9. Cinsiyet ile akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin karşılaştırılması	19
4.10. Spor türü ile akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin karşılaştırılması.....	19
4.11. Akademik öz yeterlilik ile akıllı telefon bağımlılığı arasındaki ilişki	20
5.SONUÇ VE ÖNERİLER	21
KAYNAKLAR	23
EKLER.....	27
ÖZ GEÇMİŞ	30

TABLULAR

- Tablo 4.1 Cinsiyet ile akademik öz yeterlilik düzeylerinin karşılaştırılması
- Tablo 4.2 Spor yapma durumu ile akademik öz yeterlilik düzeylerinin karşılaştırılması
- Tablo 4.3 Spor türü ile akademik öz yeterlilik düzeylerinin karşılaştırılması
- Tablo 4.4 Bölüm ile akademik öz yeterlilik düzeylerinin karşılaştırılması
- Tablo 4.5 Yaş ile akademik öz yeterlilik düzeylerinin karşılaştırılması
- Tablo 4.6 Bölüm ile akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin karşılaştırılması
- Tablo 4.7 Spor yapma durumu ile akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin karşılaştırılması
- Tablo 4.8 Yaş ile akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin karşılaştırılması
- Tablo 4.9 Cinsiyet ile akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin karşılaştırılması
- Tablo 4.10 Spor türü ile akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin karşılaştırılması
- Tablo 4.11 Akademik öz yeterlilik ile akıllı telefon bağımlılığı arasındaki ilişki

KISALTMALAR

ATB	: Akıllı Telefon Bağımlılığı
GYB	: Gündelik Yaşam Bozuklukları
OB	: Olumlu Beklenti,
YH	: Yoksunluk Hissi
SYİ	: Sanal Yönelimli İlişki
AK	: Aşırı Kullanım
D	: Dayanma
P	: Önem derecesi
N	: Kişi sayısı
S.S	: Standart sapma
X	: Ortalama
AÖY	: Akademik Öz-Yeterlik
ATBÖ	: Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği
BSÖ	: Beden Eğitim ve Spor Öğretmenliği
Ant.	: Antrenörlük Eğitimi
ÖY	: Öz yeterlilik

1. GİRİŞ

1.1. Araştırmanın Konusu

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin akıllı telefon kullanım düzeylerinin akademik öz yeterliliğine etkisi

1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Çalışmamızın amacı, Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin akıllı telefon kullanım düzeylerinin akademik öz yeterliliğine etkisinin olup olmadığının incelenmesidir. Çalışmamızın önemi, alan literatürü tarandığında akıllı telefon bağımlılık düzeyi ile akademik öz yeterlilik düzeyi arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmaya rastlanamamıştır.

1.3. Araştırmanın Varsayımları

1. Katılımcıların “Akademik öz yeterlilik Ölçeği”, “Kişisel Bilgi Formu” ve “Akıllı telefon bağımlılık ölçeği” üzerinde yaptıkları işaretlemeler, onların gerçek düşüncelerini yansıttığı varsayılacaktır.
2. Araştırmadaki çalışma Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesinde 2019-2020 eğitim-öğretim yılında eğitimine devam eden öğrencileri temsil edebilecek nitelik ve nicelikte olduğu varsayılacaktır.

1.4. Araştırmanın Soruları

1. Cinsiyet ile akademik öz yeterlilik düzeyleri arasında fark var mıdır?
2. Spor yapma durumu ile akademik öz yeterlilik düzeyleri arasında fark var mıdır?
3. Spor türü ile akademik öz yeterlilik düzeyleri arasında fark var mıdır?
4. Bölüm ile akademik öz yeterlilik düzeyleri arasında fark var mıdır?
5. Yaş ile akademik öz yeterlilik düzeyleri arasında fark var mıdır?
6. Bölüm ile akıllı telefon bağımlılık düzeyleri arasında fark var mıdır?
7. Spor yapma durumu ile akıllı telefon bağımlılık düzeyleri arasında fark var mıdır?
8. Yaş ile akıllı telefon bağımlılık düzeyleri arasında fark var mıdır?
9. Cinsiyet ile akıllı telefon bağımlılık düzeyleri arasında fark var mıdır?
10. Spor türü ile akıllı telefon bağımlılık düzeyleri arasında fark var mıdır?
11. Akademik öz yeterlilik ile akıllı telefon bağımlılığı arasındaki ilişki var mıdır?

1.5. Temel Kavramlar

Akademik Öz Yeterlik: Öz yeterlilik (ÖY) rastgele bir çalışma karşısında kişinin çalışmayı becerebileceğine olan özgüveni gibi belirtilirken, Akademik öz yeterlilik (AÖY) kişilerin akademik görevleri istenilen ölçüde ve gerektiği şekilde başarabileceği düşüncesini belirtmektedir (Gore, 2006). AÖY, kişilerin akademik olarak üstlendikleri rolleri başarabilip o işi yapabileceğine olan inanç ve düşünce yapısı olarak adlandırılır (Millburg, 2009).

Akıllı Telefon Bağımlılığı: Bağımlı tutkusu, bir meta ya da tutumu o alışkanlığı devam ettirme veya denetim altına alamama olarak tanımlanır (Egger ve Rauterberg, 1996).Bağımlılık diğer bakış açısı ile bağımlı tutkusu biyolojik olabileceği şekilde davranışsal da olabilmektedir. Davranışsal bağımlılığa örnek gösterecek olursak akıllı telefon bağımlılığını gösterebiliriz. Telefonda ayrı vakit geçirememeye, sürekli olarak telefonu denetleme, aşırı akıllı telefon kullanımı nedeniyle uyku düzeni bozulması ve uyku veriminin bozulması gibi neticeler ortaya çıkmaktadır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1.Yeterlik Nedir

Kişinin hedeflenen ve ölçütleri hazırlanmış olan bir efor ortaya koyabilmesi için aktiviteyi tasarlayıp, düzenli ve uygun bir biçimde ayarlayabilme yetkinliğine göstermiş olduğu inanma arzusu olarak belirlenir (Bandura, 1994).

Yeterli olma olgusu bireyin yaşama önündeki yıllarda veya geçmişte nasıl bir şekilde etki ettiği, fikrine, güdülenme dönemlerine ve durumlara karşı nasıl bir davranış sergilediği ile alakalı bir süreçtir. Başaran (1978) bakış açısında ise, insanın zamanla kendisine kattığı bilişsel ve fiziksel yeterlilikler ile bir durumu becerebilme olarak varsayar; iki öğenin ortaya bir davranış çıkarması için yeterli olacağını söyler.

2.1.1. Öz Yeterlilik Nedir Ve Etkilediği Etmenler

Öz yeterlik (ÖY) kelimesi Bandura ile daha olumlu bir şekilde anlaşılması daha kolay olmuştur. ÖY'yi: kişinin farklı engellere karşı, zorlukları alt edebileceğine dair kendine olan inanma arzusu olarak tanımlamış. Kişinin bir durum karşısında verdiği reaksiyon o durum sonucunda oluşan neticenin bireyin o işe yüklediği anlamla alakası varken, kişinin ÖY yüklediği anlam bireyin direkt olarak kendisine bağlıdır. Bu durum kişinin kendi hayatı üzerinde daha aktif ve kontrol edilebilir etkilere sahip olduğunu hissettirir. Bireyin yaşamına ve etrafındakilere karşı uğraşısını denetleyebilme ile koordinasyonunu ortaya çıkarmaktır (Bandura, 1977).

Yetkililerin mesleki açıdan yeterli olması, işin psikomotor yeterlilikler ile beraber, biliş, yatkinlık, yetkinlik ile birlikte tutumlarıyla doğrudan ilintilidir. Görevlilerin işe dair olgunluğunun koordinasyonun olması için, ÖY tanımına bütünsel olarak bakması gereklidir. Rastgele oluşan noksanlık (biliş, yatkinlık, yetkinlik, tutum, v.b) karşısında bireyin başarısızlığı ortaya çıkabilmektedir (Karakuş, 2003).

ÖY: Bireyin karşısına çıkabilecek olaylardan kendi öz becerisi ile üstesinden gelmesidir. ÖY inancının kişiyi olumsuz veya olumlu seçimlerine tesir ettiği, aynı zamanda kişinin önüne çıkabilecek bir problemin çözümlenmesi için hesap edilebilir bir fikir ortaya çıkarmasını sağlar (Alabay, 2006). Bir başka bakış açısında ise, ÖY bireyin yaşamını devamını nasıl sağlayacağı, başarılarına, zorluklara karşı nasıl tutum içerisinde olması gerektiğini belirler (Greenstein, 2000).

Bandura'nın sosyal öğrenme kuramında ÖY, kişisel öz yeterlilik ve sonuç beklentisi olarak ikiye ayrılır.

Birincisi kişisel öz yeterlik; kişinin bir birey olarak öz saygısına yönelik verdiği kıymetin neticesidir. Örnek olarak, kişisel performans sergileyen oyuncunun maçı galip veya mağlup olma durumuna kendi performans durumuna göre inanç gösterir. Müsabakadan galip çıkacağını öngören birey, mücadele ile alakalı olan kişisel öz yeterliliği üst düzeydedir denilebilir.

İkincisi sonuç beklentisi; kişinin bir mücadele durumunda önüne çıkabilen olası olmayan üst düzey durumlar karşısında göstereceği efor olarak adlandırılır. Önüne çıkan engel durumunda kendi inisiyatifinde olmadan oluşabilecek olaylara karşı duruş sergileyip sergilemeyeceği, yeterli şekilde tutum gösterip, göstermeyeceğine olan inanma arzusudur.

Sonuç olarak ÖY bireyin özgüveni, uygun görülen ödevlere karşı vereceği reaksiyon ile başarılı olup olamayacağına karşı verdiği tepki, çalışma durumunda hangi seviyede işine yarayabileceğine yönelik bakış açısıdır.

ÖY birden fazla işe etki eder (Bandura). Öncelikle etki ettiği dönemler, analitik düşünce sistemi ile kavramsal yetkinlikleridir. Bireylerin ruhsal çöküntü içerisinde olma, demoralize oluşu ile birlikte bezginlik süreçlerinde göreve yönelik bakmaları kolay değildir. Bandura bakış açısında daha alt düzeyde ÖY'si var olan kişiler; hem pesimist hem de değişkendirler, amaçları ve eforlarının daha alt boyutlara gerileyeceğini belirtmiştir. Bireyin ÖY bakış açısı dört olgu besler. Bunlar;

- 1) Bireysel deneyimleri,
- 2) Farklı insanların deneyimleri,
- 3) Sözsöz tavsiyeler (bireyin bir engel karşısında o engeli zorluğu aşma yolları hakkında aldığı düşünceler bütünü),
- 4) Bireyin duyuşsal ve ruhsal durumu (öz yeterliği değerlendirmede korkma, anksiyete ve üzüntü seviyelerini denetlemek) olarak sıralanır (Aşkar ve Umar,2001).

Üst düzey ÖY'si olan bireyler aşılması kolay olmayan amaçlar tercih ettiği, çözümsel fikir üretme düzeylerinin diğerlerine oranla yüksek olduğu işlevlerinde başarı düzeylerinin daha yüksek çıktığı açıklanmıştır.

Kişinin hayatı süresinde ÖY gelişim durumuna reaksiyon gösteren faktörlere örnek olarak; kişinin karakteri, familyası, toplumsal ekolojisi, eğitim hayatı, deneyimleri, yetkinliği, ÖY gereksinimi, mazisidir. Tutarlı tutum geliştirilmesine müteakiben alışılmıştan çok efor sergileyen ve ortaya çıkan eforlarını maksimal düzeyde ivmelendiren kişilerin ÖY'leri normal düzeyin üzerindedir. Ortaya çıkan sonuç bu tarz bireylerin zorluklar karşısında daha verimli olarak ortaya çıktığı,

kendisini toparlanmasının diğerlerine oranla çabuk ve hedeflerini devam ettirdiklerini belirtir. ÖY'si maksimum düzeydeki kişiler daha engelli süreçleri tercih ederler, etrafındakileri inceler ve yeni ortamlar yaratmak ve farklı ve görülmemiş deneyimleri ortaya çıkarmayı arzu ederler (Bandura, 1994).

2.2.1.2. Öz Yeterliliğin Süreçleri

ÖY, kişilerin kendilerindeki kabiliyetlerine bağlı güvenleri şeklinde bilinir. ÖY, dört ana unsuru barındırır. Bunlar; bilişsel süreç, motivasyonel süreç, duygusal süreç ve seçim sürecidir. Bu dönemler istisnai durumdan ziyade, beraber hareket ederler (Bandura, 1994).

2.1.2.1. Bilişsel Süreç

ÖY etken olduğu sonuçlar bilişsel dönem tarafından ayrı ayrı biçimlerde ortaya çıkar. Kişinin genelde tutumuna göre istediği ve hedefi istikametinde gerçekleştirir. Kişinin tutumları, bizzat şahsen ortaya çıkardığı hedefler istikametinde biçimlenir. Bireyin şahsen hedef edinme duygusu, kendi kabiliyetine göstermiş olduğu değerden, daha doğrusu ÖY etki eder. ÖY tutumu, sezgisel dönem ile bilişsel dönemleri etki altına alarak, hedefler doğrultusunda oluşan elde edilen sonuca etki eder. Bireyin ÖY kuvveti, kişinin hedef saptamasında etkili olur. Kuvvetli ÖY barındıran bireyler sorumlu birey hissiyatına sahip olurlar.

Fikir, faaliyetin hayata geçmesi sırasında en baştaki süreçtir. Bireylerin ÖY'leri, kurguladıkları ve önceden düşündükleri oluşumların farklılıklarıyla irtibatlıdır. Daha üst düzey ÖY hissiyatındakiler güdülemede olumlu sonuç ortaya çıkaracak pozitif düşünceleri tasarlarlar. Daha alt düzey ÖY'ler olumsuz senaryoların düşüncesi içerisine girer ve çok şeyin yanlış gideceği durumu üzerine kafa yorurlar (Bandura, 1994). Kişinin bakış açısı şekline göre verdiği hükmü, hayatına tesir eden durumları denetleyebileceği sonucunu doğurur (Duman, 2007).

2.1.2.2. Motivasyonel Süreç

ÖY güdülenmenin psiko-sosyal döneminde değerli etkide bulunur. Kişiler, güdülenmelerini bilişsel tutum olarak ortaya çıkarır, kendi güdülenmelerini sağlarlar, ileri görüşlülük düzeylerinden ötürü önceden bilinerek gerçekleştirdiği faaliyetlere kılavuzluk yaparlar. Bireysel olarak bir işi başarabilme limitlerini biçimlendirirler. Tahmin edilebilecek sonuçları belirlerler. Kendilerine bir amaç koyarlar ve bu amaca uygun olarak planlama ayarlarlar. Nitelikleri birbirinden ayrı oluşan, üç bilimsel güdü ortaya çıkarma biçimi mevcuttur. Bunlar; atf (attribution), netice sonucu (outcome expectancy) ve hedef (goal). ÖY, güdülemeye etki etmektedir (Bandura, 1994).

2.1.2.3. Duyuşsal Süreç

Kişinin yetenekleri ile inandığı değerler, güdülenme durumlarına yönelik kolay olmayan sonuçlar içerisinde üzüntü ve depresif hislerine de etki etmektedir. Algılanan ÖY’te anksiyete, üzüntü oluşturan sebeplerin denetiminde hayati derecede öneme sahiptir. ÖY’si daha alt düzeydeki bireyler üst düzey anksiyeteye sahip olurlar ve buldukları ortamda negatif bakış açısı geliştirirler. Ortaya çıkan durumda işlevini önemsizleştirir (Bandura, 1994).

Duygusal bağlılık; kişilerin hissi bağıntısını temsil eder ve kişilerin nesnelere değer yüklemesi ile beraber anlamlı bir bütün olduğu sonucuna ulaşılmaktadır (Meyer and Allen, 1997). Görevlinin oluşuma duyuşsal bağlılığını, oluşumla entegrasyonunu aksettirmektedir. Başka bir ifadeyle duygusal bağlılık görevlilerin oluşumların hedef ve önemsenen konuları kabullenmesini ve oluşumlara katkı sağlayan inanılmaz bir emek sergilemesini içermektedir (McGee and Ford, 1987). Bu bağıntı çeşidi davranışsal köklüdür ve bağıntının neticesinden meydana gelmektedir. Hissel bağıntıya tesir eden etmenleri çoğunlukla bireysel, çalışmayla bağlantılı, çalışma yaşamışlıkları ve strüktürel etmenler nedeniyle bölümlendirilebileceği şeklinde önerilmiştir (Allen and Meyer, 1996).

Kişilerin ÖY seviyeleri, ortaya çıkan olumsuzluk karşısındaki üzüntü ile birlikte anksiyete düzeylerini etkiler. Anksiyete eden etmenler yüzeyinde denetim sağlayabileceğini düşünen kişiler, negatiflik hissetmezler. Lakin, kendini yeterli düzeyde başarılı bulmayan bireyler, bu tarz olaylarda üst düzeyde anksiyeteye sahip olurlar. Kişiler, problemi çözecek beceride bulunup pozitif durumlardan daha fazla kendi başarısızlıklarına yoğunlaşırlar, etrafındaki çoğu etmeni olumsuz öge şeklinde belirler aşırı şekilde abartırlar. ÖY, kişilerin faaliyetlere katkı sağlayıp sağlamadıklarını etkiler.

2.1.2.4. Seçimsel Süreç

Birey tercihleri istikametinde ortaya çıkan etrafının ürünüdür. Bundan ötürü ÖY inancı bireyin tercih ettiği etrafı ile beraber faaliyetlerini etki ederek hayatına yön belirlemektedir. Bireyler karşı koyamayacağı inanç gösterdiği hadiselerden, hallerden sakınırlar. Bireyler tercihleriyle bambaşka yetkinlikler, ilgi duyma ve toplumsal faaliyetler gerçekleştirerek yaşamı tecrübe ederler. Bireyin tercihine, tutumuna etki eden herhangi bir etmen bireysel gelişim yönelimine ciddi anlamda tesir etmesine neden olmaktadır. Zira güzide bir yapının idaresinde toplumsal etmenler, yetkinlikler, olgular, ilişkilerin sürmesinde önemli rol oynar (Bandura, 1994).

Çevrelerinde üreten ve tüketen kesim barındıran kişiler tercih ettikleri etrafındaki yapıları belirleyerek toplumsal yaşamları kendilerini destekleyici nitelikte olmaktadır. ÖY, kişinin etrafında tercih ettiği, içinde bulunacağı aktivite türlerine etki ederek, başka bakış açısıyla kişinin kalan hayatını biçimlendirmektedir. Kişiler, yapamayacaklarını sezdikleri faaliyetlerden, oluşumlardan çekinirler. Bireysel yeteneklerine uygun aktiviteleri belirlerler. Kişiler belirledikleri ve ortaya çıkardıkları tercihlerle; bambaşka yetkinlikler, ilgi durumu ve hayat faaliyetleri barındıran bağıntılar oluştururlar (Bandura, 1994).

2.1.3. Akademik Öz Yeterlik

ÖY rastgele bir duruma göre kişinin çalışmayı başarabilme inancı gibi belirtilirken, Akademik öz yeterlilik (AÖY) kişinin akademik olarak işlevleri belirlenen ölçüde ve istenilen düzeyde becerebileceğine olan güvenini temsil eder (Gore, 2006). AÖY, bireylerin akademik işlevlerin istenilen düzeye ulaşabilmelerine olan inancıdır (Millburg, 2009).

ÖY öğrencilerin bireysel başarı ile başarılı olmayan durumlarda gösterdikleri yönelmeler sonucu tesir etmektedir (Bong, 2004). Toplumsal bilişsel kuramcılar, öğrencilerin ÖY'leri, belirlenmiş akademik olarak ödevleri başarabilme düzeyine yönelik bireysel karar ve düşüncelerinin akademik eforun ciddi ölçüde etkinliğini belirtmişlerdir. ÖY, öğrencilerin akademik ödevlerinde ve görevlerinde içinde buldukları anksiyete, emek ve çabanın belirlediği belirtilmiştir (Pajares and Miller, 1997).

ÖY bireysel olarak iş yapabilme kapasitesine göredir ve daha konumsal şekillidir. Zimmerman, (2005) AÖY'ği diğer ÖY çeşitlerinden farklı kılan durumu ise;

1. ÖY bireyin fiziki, ruhsal hususları gibi kişisel durumlarından ziyade, içinde bulunduğu çalışmayı becerebilme yetkinliğine yönelik sonuçları içinde bulundurur.
2. ÖY tutumu, farklı seviyede olduğu gibi ortamlara yönelik değişim gösterebilir. Örneğin kişinin beden eğitim ve spor öz yeterlilik algısı ile müzik öz yeterlilik algısı arasında ayrımlılık vardır.
3. ÖY ölçümleri faktörlerden etkilenir. Örneğin, öğrenci yarışın olduğu bir sınıfta, işbirliğinin olduğu sınıfa göre öğrenme hususunda daha alt düzey yeterlilik gösterir.
4. ÖY ölçümleri, gerçekleşmiş olan durumlar için belirlenen etmenlere bağlıdır. Karşılaştırmada farklı etmenler önemsizdir.
5. ÖY düzeyi bir iş öncesinde ölçülmelidir.

Shaughnessy and Scott'a (1986) göre öğrenilmiş çaresizlik davranışı sergileyen öğrenciler ile geç öğrenen çocuklar öz güven noksanlık benzerlik gösterir. Öğrencilerin zor karşılaşmaya devam ettikçe özgüvenlerinin olumsuz olarak düştüğü ve daha fazla kaygı hissetmeye başladıklarını belirtmişlerdir.

Düşük ÖY algısı olan öğrenciler, çok emek sarf edilmeyen ödevleri tamamlamaya ve herhangi bir olumsuzluk karşısında şikayet etmek eğilimleri mevcuttur. Bu bireyler, kendi hayatları ile alakalı bir otonomiye sahip değilmiş gibi davranır. Daha zor ödevlerde düşük ÖY ile yaklaşan öğrenciler, becerilerini istenilen düzeyde kullanamazlar (Eisenberger vd., 2005).

Öğrencilerin AÖY'lerini olumlu olarak arttırmasının birden fazla faydası bulunmaktadır. AÖY ile akademik başarı arasında sağlam bir bağ bulunur. Pozitif AÖY'ğe sahip öğrenciler kolay olmayan durumlarla baş ederler. (Millburg, 2009). (Linnenbrink ve Pintrich, 2003) AÖY algısının öğrencilerin öğrenme dönemine yönelik etkili katılımının davranışsal, bilişsel ve içsel durumlarına göre, öğrencilerin ÖY'leri okul bağı ile öğrenme ve başarılarını belirler. Öğrenci öğrendiği kadar başarılı olur ve öz yeterliliği de o ölçüde artar. Farklı bir konu hakkındaki bilginiz fazlalaştıkça, AÖY tutumu da artmaktadır.

AÖY'ği yüksek olan öğrenciler, daha dayanıklı bir bünyeye sahiptirler ve amaçları için yılmadan emek sarf etmektedirler. AÖY alçak olanlar ise daha başarısız oldukları için okulu sevmemelerine neden olur (Bandura, 1997).

(Schunk, 1995) AÖY düşüncesi üzerinde, amaç belirleme, bilgiyi işleme, örnek alma, geri bildirim ve ödüllendirilmenin etkisini şu şekilde açıklar. Öğrencinin kendi amaçlarına ulaşabilmesi, bir durumun anlaşıldığı yönündeki algıları, kendi performansları hakkında güvenilir kaynaklardan edindikleri nedensel atıflar, Modellemede, gözlemci-model karşılaştırmasını da modelin pozitif veya negatifliği, ÖY etkileyebilir. Kısa süreli amaçlar, uzun süreli amaçlara göre daha etki eder. Öğrenciye ödüllendirme de doğru yapıldığında, AÖY'ğe etki eder.

AÖY görev tutumları yöntemiyle performansa olan etkiyi bulacağını düşünür. Örneğin; yüksek AÖY sahip olan öğrencilerin kolay olmayan bir işi yaparken sükunetli ve dingin olduklarını, düşük AÖY'ğe sahip öğrencilerin anksiyete ve streslerinin yüksek olduğunu göstermiştir. Ayrıca farklı bir sorun veya iş ile uğraşırken geniş bakmayan düşüncelerde oldukları ve akademik olarak istenilen başarılarında farklılıklar olduğunu göstermiştir (Eccles and Wigfield, 1995).

AÖY inancı yüksek olan kişiler düşük olan kişilere göre öğrenme hayatlarındaki aktivitelerde daha verimli olmakta, aktivitelere yönelik daha fazla emek harcamakta ve karşılaştıkları zorluklara yönelik daha etkili stratejiler geliştirebilmektedirler (Eggen and Kauchak, 1999). AÖY'iği yüksek üniversite öğrencileri daha iyi akademik performans görülmektedir (Chemers vd., 2001) ve sınav performansına da anlamlı düzeyde etken olduğu görülmüştür (Vrugt vd., 1997).

(Gore,2006) çalışmasında, ÖY inanç ve düşüncesinin üniversite öğrencilerinin akademik durumlarında ciddi düzeyde bir etken olduğunu belirtmiştir. (Bouffard-Bouchard vd., 1991) yüksek ÖY inancına sahip lise öğrencilerinin sorun çözme tutumlarında ÖY alt düzeyde lise öğrencilerinden daha istekli tutum sergilediklerini bulmuştur.

2.1.3.1. Akademik Öz Yeterlik Boyutları

Teknik Boyut: Kişinin yapması istenen ödevleri gerçekleştirmesi için olması gereken ilim, birikim ile yöntemleri gerçekleştirebilme yeterliliğini elinde bulundurabilmesi şeklinde bilinir. Teknik boyut, kazanımları, çalışmalarını sırasında gerçekleştirebilme yetkinliğidir. Bireyin belirli bir zamandan sonra ortaya çıkan kazanımı bilgi, psiko-motor, nörolojik emek göstererek farklı çalışmayı yapabilecek düzeyde olmasıdır. Çalışmanın gerçekleşmesi için ilim, strateji ve tekniklerin çalıştırılması kabiliyetin teknik boyutunu oluşturur. Teknik boyut; kişinin eğitim, öğretim, olgunluk ve yetkinliğine göre, kişinin aldığı eğitim neticesinde verilen işi yapabilme, bir ödevi hedefine göre dizayn edip elverişli biçimde gerçekleştirmesidir.

Sosyal Boyut: Bireylerin sosyal bütünlük içerisindeki yer edindiği, durumuna statü denilir. Sosyal statü ise bireyin içerisinde bulunduğu sosyal yapının kendisine uygun gördükleri mevki veya pozisyonudur. İki tür Sosyal statü vardır (sahip olunan ve başarılan statü). Sahip olunan statü bireyin yaradılıştan gelen ve şahsen emek vererek ortaya çıkamayan kimliğidir. Başarılan statü ise bireyin kişisel emekleri ile gerçekleştirdiği statüdür. Statü kavramı bireyin tutumlarına yönelik olarak devamlı değişim gösterebilir. Fakat bireyin elinde bulundurduğu pozisyonunda bireyin herhangi şekilde etkisi bulunmamaktadır.

Toplum bilimi perspektifiyle, pozisyonlar kendileriyle alakalı olduğunda veya mukayese edildiğinde mana kazanır (İçli, 2005).Statüsel saygınlık bir sosyal değerlendirmedir. Statüye yönelik bakış, bireyin ne kadar başarılı şekilde yerine getirdiğine yönelik takdirdir (Biricik, 2015).

Bilişsel Boyut: Biliş, kişinin öz dünyası ile beraber belli süre zarfında içinde bulunduğu fiziki ve sosyal çevreyle ilintili olarak çalıştığı bir bilgi, inanma arzusu ya da bakış açısı şeklinde tarif edilir. İdrak edilen tüm tanımlar biliş olarak tanımlanabilir. Bilişsel kuram, kişinin etrafına yönelik ne şekilde bilgi edindiği ne gibi idrak ettiği, etrafındaki sosyal yapıya ne tarz girişkenlik gösterdiği ile beraber etrafı üzerinde nasıl tesir ettiğiyle ilgilidir (Biricik, 2015). İçerisinde bulunduğu süreçte, benzerlik gösteren sosyalleşme dönemindeki şekliyle kişi, bireysel olarak yaşamın inceliklerini öğretecek durumda daha yeni bilgileri öğrenme aşamasına gelir (Dever, 2010).

Neticeye bakıldığında ise, ÖY ve bunun içerisinde alt bölümlerde olan AÖY, insanoğlunun yapıyor ya da yapmış olduğu faaliyetleri bilişsel, sosyal ve teknik boyutta ele alan öz güven ile alakalı eylemler topluluğudur. Kendilerine olan güveni üst düzeydeki bireylerin yaşama yönelik bakış açıları, gerçekleştirdikleri aktiviteleri, grup halinde veya kişisel devinimlerde ortaya çıkan reaksiyonları genel olarak pozitif sonuçlanmıştır. Geçen zaman içerisinde hedeflerine ulaşan bireylerin uyduğu özellik ise öz yeterliliklerinin üst düzeyde olmasıdır.

2.1.4.Akıllı Telefon kullanımı

İnternet tabanlı akıllı araçların son zamanlardaki gelişimi, toplumda çığır açıcı bir değişiklik yarattı. Küçük bir akıllı telefonun, daha gelişmiş bir bilgi işlem yeteneği ve bağlantıya sahip bir mobil bilgi işlem platformuna inşa edilmesi şaşırtıcıdır. Modern akıllı telefon modelleri, taşınabilir medya oynatıcıların, düşük kaliteli kompakt dijital kameraların, cep video kameralarının ve GPS navigasyon birimlerinin işlevlerini birleştirmeye yarar. Son zamanlarda, akıllı telefonlar tipik olarak yüksek çözünürlüklü dokunmatik ekranlar, standart Web sayfalarına erişebilen ve uygun şekilde görüntüleyebilen Web tarayıcıları ve Wi-Fi ve mobil geniş bant üzerinden yüksek hızlı veri erişimi işlevlerine sahiptir (Yean mok ve ark., 2014) Bu avantajlar modern topluma muazzam bir kolaylık getirmiştir, ancak akıllı telefonların İnternet'in birçok yönünü paylaştığı düşünüldüğünde, akıllı telefonlara bağımlılığın fiziksel ve psikososyal sorunlara ve internet bağımlılığına neden olması muhtemeldir (Porter, 2010; O'Reilly, 1996) . Örneğin, aşırı akıllı telefon kullanımı, genel veya patolojik kumar oynamada dürtü kontrol bozukluklarında görülen uyumsuz davranış zorluklarına neden olabilir; okula veya işe müdahale edebilir, (Sim and Kim, 2011) gerçek yaşamdaki sosyal etkileşimi azaltabilir, akademik yeteneği azaltabilir, ilişki sorunlarına neden olabilir, (Kuss and Griffiths, 2011) ve bilekte veya boynun

arkasında bulanık görme ve ağrı gibi fiziksel sağlıkla ilgili sorunlara neden olabilir (Kwon vd., 2013).

Bilinçli kontrol altında gerçekleştirilen davranışların çoğu kişinin sosyal, işlevsel ve psikolojik ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde seçilir. Bu nedenle, bir davranış bireye memnuniyet getirdiğinde, aktif olarak devam eder ve alışkanlık kazanır. Bu anlamda, alışılmış akıllı telefon kullanımını bağımlılık benzeri bir davranış olarak sınıflandırmak zordur. Ancak, önceki çalışmalara göre, (Griffiths,1999; Griffiths, 2005) Aşağıdaki bağımlılık bileşenleri dikkate alındığında, sorunlu akıllı telefon kullanımı davranış bağımlılığı kategorisine dâhil edilebilir:

- a. Birey belirli bir davranışla meşgul olur (akıllı telefon kullanımı)
- b. Davranış, gerçeklikten kaçmak veya bir öfori hissi yaratmak için kullanılır
- c. Davranış devam ettikçe, tolerans gelişir
- d. Davranıştan kaçınıldığında veya buna müdahale edildiğinde, yoksunluk belirtileri ortaya çıkar (endişeli, depresif veya sinirli hissedilir)
- e. Sürekli davranışın bir sonucu olarak kişilerarası problemler ortaya çıkar
- f. Bireysel deneyimler kişinin iradesine nüksettir.

Önceki çalışmalar gerçekten de akıllı telefonların kullanıcılar için bağımlılık yaptığını ve yaşamlarına yakından bağlı olduğunu bulmuştur

3. MATERYAL VE YÖNTEM

3.2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma da ilişkisel tarama modeli ile kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim mevcudiyetini ve/veya seviyesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modeli olarak tanımlanır (Karasar, 2002).

3.2.2. Araştırma Grupları

Örneklem hacmi için literatürde çeşitli pratik kurallar vardır. Bunlardan biri ‘ölçek çalışmalarında örneklem hacmi her ölçek maddesinin minimum 5 katı olmalıdır’(Tavşancıl, 2014) önerisi dikkate alınmıştır. Bu nedenle araştırmanın örnekleminin belirlenmesinde ölçeklerde bulunan "Akademik Öz-Yeterlik"(AÖY) 33 soru ve Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği (ATBÖ), 33 sorudan oluşmaktadır. Ölçek sayısının oluşturduğu minimum 330 katılımcı belirlenmiştir

Araştırmamıza Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yasar Doğu Spor Bilimleri Fakültesinde okuyan 18-35 yaş arası 330 gönüllü olarak öğrenci olarak katılacaktır. Katılımcılar blok rastgele seçilmeye uygun olacak bir şekilde, serbest zamanlarında veri toplama işlemi gerçekleştirilmiştir. Ölçekler ile ilgili, araştırmanın hedefi hakkında söylemler yapılarak veri toplama aracının doldurulması hakkında derinlemesine bilgiler yer alacaktır. Katılımcılara araştırmacı tarafından geliştirilen, 6 sorudan oluşan demografik bilgi anketi, "Akademik Öz-Yeterlik" (33 soru)ve Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği (33 soru) uygulanmıştır.

3.2.3. Veri Toplama Araçları

3.2.3.1. Akademik Öz-Yeterlik Ölçeği

Spor bilimleri öğrencilerinin, akademik öz yeterliliklerini ölçmek için Ekici (2012) tarafından geliştirilen 3 alt boyuttan ve 33 sorudan oluşan "Akademik Öz-Yeterlik"(AÖY) ölçeği uygulanmıştır. Anket 5'li Likert tipindedir. İfadeler 1'den 5'e kadar değerlendirilmiştir. 5 puan “Oldukça Fazla”, 4 puan “Fazla”, 3 puan “Kısmen Fazla”, 2 puan “Az” ve 1 puan “Oldukça Az” kelimelerinin karşılığıdır.

Sosyal statü boyutu: Sosyal statüsü vurgulayan 10 maddeden meydana gelmiştir Bunlar ölçekteki 2, 3, 4, 11, 14, 15, 16, 17, 25 ve 27. Maddelerdir.

Bilişsel uygulamalar boyutu: Kişinin Bilişsel uygulamalar boyutunu vurgulayan 19 maddeyi içerir Bunlar 1, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 30, 31, 32, 33. Maddelerdir.

Teknik beceriler boyutu: Ölçekteki 23, 26, 28, 29 maddeyi içeren 4 maddedir.

3.2.3.2. Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği

Kwon vd., (2013) geliştirdiği 33 madde içeren ve 6 boyutta akıllı telefona olan bağımlılığı ölçen kendini değerlendirme türünde bir ölçme aracıdır. Ölçek 6'lı Likert türü dereceleme içerir. Bunlar 1"kesinlikle katılmıyorum" ve 6 "kesinlikle katılıyorum" şeklinde puanlanırlar. Ölçek; Olumlu beklenti (8 madde), yoksunluk hissi (6 madde), gündelik yaşam bozuklukları (5 madde), sanal yönelimli ilişki (7 madde), aşırı kullanım (4 madde) ve dayanma (3 madde) alt boyutlarını içerir. Ölçekten alınabilecek puanlar 33-198 arasında değişir. Yüksek puanlar ciddi telefon bağımlılığına işaret etmektedir.

3.2.4. Verilerin Analizi

Araştırma da elde edilen verilere uygulanacak olan testlerin seçimi öncesinde hata terimlerinin normal dağılım gösterip göstermediği kontrol etmek amacı ile Kolmogorow-smirnow normallik testi uygulanmıştır ($P>0,05$). Araştırmaya katılan katılımcıların demografik bilgiler kısmında sorulan sorular ile Akademik Öz-Yeterlik ve Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeğinin alt boyutları arasındaki farklılıklar Tek Yönlü Varyans Analizi (One-way ANOVA) ve Tukey çoklu karşılaştırma testi ile analiz edilmiştir. Araştırma bulguların n (%), ortalama ve standart sapma olarak ifade edilmiş olup, $p < 0,05$ önem derecesine göre anlamlı kabul edilmiştir. Tüm istatistikler SPSS 21 V istatistik paket programı ile yapılmıştır.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

Tablo 4.1. Cinsiyet ile akademik öz yeterlilik düzeylerinin karşılaştırılması

	Cinsiyet	n.	X	S.S	p.
Bilişsel boyut	Erkek	165	60,48	11,63	,71
	Kadın	165	59,99	11,33	
Sosyal boyut	Erkek	165	30,91	6,94	,092
	Kadın	165	29,60	6,82	
Teknik boyut	Erkek	165	11,85	2,88	,018*
	Kadın	165	11,04	3,14	

Çalışmamıza katılan katılımcıların cinsiyetlerine göre akademik öz yeterlilik düzeylerinin karşılaştırılmasında bilişsel boyut ve sosyal boyutta erkeklerin daha yüksek puanlara sahip olmalarına rağmen anlamlı farklılık olmadığı, teknik boyutta erkeklerin kadınlardan daha yüksek puanlar aldığı ve anlamlı farklılık olduğu görülmüştür ($p < 0,05$; Tablo 4.1).

Teknik boyutta ortaya çıkan anlamlı bir farklılık neticesinde erkeklerin teknik olarak akademik öz yeterliliklerinin kadınlara oranla daha yüksek olduğu ortaya çıkmakta ve anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Erkeklerin diğer alt boyutlar olan; sosyal ve bilişsel boyutta ortalamalarının yüksek olmasına karşılık anlamlı bir farklılığa ulaşamamıştır. Akademik öz yeterlilik ortalamalarında ise erkeklerin kadınlara oranla tüm alt boyutlarda daha yüksek ortalamaya sahiptir.

Araştırma bulgularına göre BSÖ adayı öğrencilerin cinsiyetlerine göre A.Ö.Y’de istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Cinsiyet değişkeni göz önüne aldığımızda benzer sonuçların olduğu başka çalışmalarda görülmüştür (Semerci ve Semerci, 2004; Altuntaş E, 2016; Sandıkçı 2013, Mirzeoglu vd. (2007) ve Yılmaz vd. (2010), (Özsüer, vd., 2011), Koparan vd. (2011); Bümen, (2009); Oğuz ve Topkaya (2008); Çetinkaya (2007); Dabat, 2010; Demirtaş, Cömert ve Özer, 2011; Sandıkçı ve Öncü, 2013). Araştırmanın cinsiyetlerine göre A.Ö.Y’de sonuçları birçok çalışmada elde edilen sonuçlarla paralellik göstermektedir. Araştırmanın bu bulgusunu destekler niteliktedir

Cinsiyet değişkeni açısından farklı sonuçların alındığı çalışmalarda bulunmaktadır Sandıkçı ve Öncü (2013), Akdağ ve Walter (2005). Bu çalışmalar da, kadın öğretmen adaylarının erkek adaylara göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Demirtaş vd. (2011) ise erkek adayların lehine yüksek olduğu hesaplanmıştır.

Tablo 4.2. Aktif spor yapma durumu ile akademik öz yeterlilik düzeylerinin karşılaştırılması

	Spor yapma	n.	X	S.S	P
Bilişsel boyut	Evet	240	60,29	11,02	,909
	Hayır	90	60,12	12,57	
Sosyal boyut	Evet	240	30,39	7,12	,613
	Hayır	90	29,96	6,36	
Teknik boyut	Evet	240	11,53	3,01	,493
	Hayır	90	11,27	3,12	

Aktif olarak spor yapma durumu ile akademik öz yeterlilik düzeylerinin karşılaştırılmasında ise tüm alt boyutlarda spor yapanların daha yüksek puanlar almalarına rağmen anlamlı farklılık hesaplanmamıştır ($p < 0,05$; Tablo 4.2).

Duman (2018) Düzenli Spor Yapmalarına Göre A.Ö.Y, Bilişsel boyutta düzenli spor yapmayanların puanlarının daha çok, sosyal, teknik boyutlarda ise düzenli spor yapanların daha fazla olmasına rağmen anlamlı düzeyde bir ilişki bulmamıştır. Kılıç (2014) ile benzerlik taşımaktadır.

Çalışmalarda Kafkas vd. (2010); Baştuğ ve Kuru (2009); (Balyan, 2009) ve Ünlü (2008) sporla uğraşan öğrencilerin A.Ö.Y'leri, sporla uğraşmayan öğrencilere kıyasla daha yüksek olduğunu hesaplamışlardır.

Biricik (2015) yaptığı çalışmada ise katılanların düzenli spor yapma durumlarına göre A.Ö.Y karşılaştırılmasında; bilişsel ve teknik boyutta anlamlı farklılık bulunmazken, sosyal boyut ($p = ,024$), anlamlı farklılığa rastlanmıştır.

Tablo 4.3. Spor türü ile akademik öz yeterlilik düzeylerinin karşılaştırılması

		n.	X	S.S	p.
Bilişsel boyut	Spor yapmayan	30	58,57	18,00	,667
	Takım sporları	208	60,63	11,03	
	Bireysel spor	92	59,61	11,32	
	Toplam	330	60,24	11,47	
Sosyal boyut	Spor yapmayan	30	29,71	8,32	,924
	Takım sporları	208	30,36	6,98	
	Bireysel spor	92	30,14	6,57	
	Toplam	330	30,27	6,90	
Teknik boyut	Spor yapmayan	30	12,00	4,67	,771
	Takım sporları	208	11,45	2,94	
	Bireysel spor	92	11,37	2,98	
	Toplam	330	11,45	3,04	

Spor türü ile akademik öz yeterlilik düzeylerinin karşılaştırılmasında bilişsel boyut ve sosyal boyutlarda takım sporu yapanların, teknik boyutta ise spor yapmayanların daha yüksek puanlar almasına rağmen anlamlı farklılık olmadığı bulunmuştur ($p > 0,05$; Tablo 4.3).

Tablo 4.4. Bölüm ile akademik öz yeterlilik düzeylerinin karşılaştırılması

		n.	X	S.S	p.
Bilişsel boyut	Beden eğitim ve spor öğretmenliği	93	60,58	10,58	,755
	Antrenörlük eğitimi	81	59,91	10,24	
	Spor yöneticiliği	81	61,06	12,73	
	Rekreasyon	75	59,09	12,53	
	Toplam	330	60,24	11,47	
Sosyal boyut	Beden eğitim ve spor öğretmenliği	93	30,75	7,51	,294
	Antrenörlük eğitimi	81	29,17	5,86	
	Spor yöneticiliği	81	31,07	6,78	
	Rekreasyon	75	29,84	7,25	
	Toplam	330	30,27	6,90	
Teknik boyut	Beden eğitim ve spor öğretmenliği	93	11,65	3,10	,694
	Antrenörlük eğitimi	81	11,13	3,03	
	Spor yöneticiliği	81	11,40	2,84	
	Rekreasyon	75	11,63	3,21	
	Toplam	330	11,45	3,04	

Bölüm ile akademik öz yeterlilik düzeylerinin karşılaştırılmasında bilişsel boyut ve sosyal boyutta spor yöneticiliği bölümünün, teknik boyutta ise beden eğitim ve spor öğretmenliği bölümünün yüksek puanlar almasına rağmen tüm alt boyutlarda anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,05$; Tablo 5).

Tablo 4.5. Yaş ile akademik öz yeterlilik düzeylerinin karşılaştırılması

		N	X	S.S	p.
Bilişsel boyut	18-21	138	60,42	11,82	,588
	22-25	129	60,30	11,18	
	26-29	40	58,18	11,81	
	30+	23	63,08	9,89	
	Toplam	330	60,24	11,47	
Sosyal boyut	18-21	138	30,01	6,43	,111
	22-25	129	31,04	7,44	
	26-29	40	27,94	6,97	
	30+	23	31,38	4,94	
	Toplam	330	30,27	6,90	
Teknik boyut	18-21	138	11,52	3,15	,192
	22-25	129	11,45	2,90	
	26-29	40	10,68	3,15	
	30+	23	12,77	2,52	
	Toplam	330	11,45	3,04	

Yaş ile akademik öz yeterlilik düzeylerinin karşılaştırılmasında ise 30+ yaş gruplarında bilişsel, sosyal ve teknik alt boyutlarında daha yüksek puanlar almasına rağmen diğer alt boyutlar ile aralarında anlamlı farklılık görülmemiştir.

Yaş ile akademik öz yeterliliklerde 18-21, 22-25, 26-29 ve 30+ olmak üzere 4 farklı yaş türünde karşılaştırılma yapılmıştır. 30+ yaş grubu tüm alt boyutlarda yüksek puan almasına rağmen anlamlı farklılık ortaya çıkmamıştır.

Tablo 4.6. Bölüm ile akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin karşılaştırılması

		n.	X	S.S	p.
GYB	Beden eğitim ve spor öğretmenliği	93	17,00	4,30	,194
	Antrenörlük eğitimi	81	16,05	5,07	
	Spor yöneticiliği	81	16,63	4,53	
	Rekreasyon	75	15,42	5,28	
	Toplam	330	16,35	4,78	
OB	Beden eğitim ve spor öğretmenliği	93	28,55	7,96	,659
	Antrenörlük eğitimi	81	27,58	7,40	
	Spor yöneticiliği	81	27,80	7,35	
	Rekreasyon	75	27,05	7,50	
	Toplam	330	27,82	7,56	
YH	Beden eğitim ve spor öğretmenliği	93	20,58	6,22	,376
	Antrenörlük eğitimi	81	20,22	6,13	
	Spor yöneticiliği	81	20,85	6,07	
	Rekreasyon	75	19,14	6,23	
	Toplam	330	20,27	6,16	
SY	Beden eğitim ve spor öğretmenliği	93	23,54	6,54	,713
	Antrenörlük eğitimi	81	22,67	6,87	
	Spor yöneticiliği	81	23,73	7,26	
	Rekreasyon	75	22,84	6,20	
	Toplam	330	23,24	6,73	
AK	Beden eğitim ve spor öğretmenliği	93	14,41	3,97	,116
	Antrenörlük eğitimi	81	14,51	4,09	
	Spor yöneticiliği	81	14,89	4,43	
	Rekreasyon	75	13,27	3,95	
	Toplam	330	14,32	4,14	
D	Beden eğitim ve spor öğretmenliği	93	10,96	3,71	,194
	Antrenörlük eğitimi	81	10,46	3,48	
	Spor yöneticiliği	81	11,12	3,72	
	Rekreasyon	75	9,94	3,51	
	Toplam	330	10,67	3,63	

Bölüm ile akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin karşılaştırılmasına baktığımızda okunan bölümün akıllı telefon bağımlılık alt boyutlarına etkisi görülmemiştir ($p>0,05$). ATB ortalamaları ise; BSÖ, 115,04, Ant., 111,49, spor yöneticiliği 115,02, rekreasyon ise 107,66 spor bilimleri genel ortalaması ise 112,67 olduğu hesaplanmıştır.

Tablo 4.7. Aktif spor yapma ile akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin karşılaştırılması

	Aktif spor yapma	n.	X	S.S	p.
GYB	Evet	240	16,51	4,66	,350
	Hayır	90	15,96	5,06	
OB	Evet	240	27,52	7,55	,280
	Hayır	90	28,54	7,58	
YH	Evet	240	20,44	5,93	,438
	Hayır	90	19,84	6,72	
SY	Evet	240	23,08	6,57	,508
	Hayır	90	23,63	7,13	
AK	Evet	240	14,33	4,18	,946
	Hayır	90	14,30	4,05	
D	Evet	240	10,72	3,54	,719
	Hayır	90	10,56	3,85	

Güncel olarak aktif spor yapma durumu ile akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin karşılaştırılmasında spor yapmanın akıllı telefon bağımlılık alt boyutlarına etkisi görülmemiştir ($p>0,05$). Spor yapanların ATB düzeyleri; 112,6 iken, spor yapmayanların ise 112,83 olduğu hesaplanmıştır.

Tablo 4.8. Yaş ile akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin karşılaştırılması

		n.	X	S.S	p.
GYB	18-21	138	15,99	4,65	,493
	22-25	129	16,78	4,61	
	26-29	40	15,94	5,77	
	30+	23	17,08	4,96	
	Toplam	330	16,35	4,78	
OB	18-21	138	27,39	7,82	,727
	22-25	129	27,96	7,24	
	26-29	40	29,00	8,22	
	30+	23	27,77	6,55	
	Toplam	330	27,82	7,56	
YH	18-21	138	19,83	6,60	,593
	22-25	129	20,43	5,68	
	26-29	40	20,88	6,60	
	30+	23	21,77	4,85	
	Toplam	330	20,27	6,16	
SY	18-21	138	22,91	6,81	,815
	22-25	129	23,32	6,52	
	26-29	40	24,12	7,73	
	30+	23	23,54	5,47	
	Toplam	330	23,24	6,73	
AK	18-21	138	14,06	4,07	,650
	22-25	129	14,56	3,97	
	26-29	40	14,18	5,08	
	30+	23	15,23	4,04	
	Toplam	330	14,32	4,14	
D	18-21	138	10,46	3,74	,715
	22-25	129	10,74	3,52	
	26-29	40	11,24	3,94	
	30+	23	10,77	2,74	
	Toplam	330	10,67	3,63	

ATB: Akıllı Telefon Bağımlılığı, GYB: Gündelik Yaşam Bozuklukları, OB: Olumlu Beklenti, YH: Yoksuluk Hissi, SYİ: Sanal Yönelimli İlişki, AK: Aşırı Kullanım, D: Dayanma.

Yaş ile akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin karşılaştırılmasına baktığımızda yaşın akıllı telefon bağımlılık alt boyutlarına etkisi hesaplanmamıştır ($p>0,05$).

Yaşın akıllı telefon bağımlılığı düzeylerinde 4 farklı yaş kategorisinde karşılaştırma yapılmıştır. 4 farklı grubun incelenmesinde ortaya çıkan karşılaştırmada ise anlamlı farklılığa rastlanmamıştır.

Duman (2018) yaptığı çalışmada yaşa göre A.Ö.Y. davranışlarının bilişsel boyutta anlamlı düzeyde bir ilişkinin olduğu hesaplanmıştır ($p>0,046$).

Tablo 4.9. Cinsiyet ile akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin karşılaştırılması

	Cinsiyet	n.	X	S.S	p.
GYB	Erkek	165	16,19	5,27	,529
	Kadın	165	16,53	4,21	
OB	Erkek	165	28,25	7,65	,300
	Kadın	165	27,36	7,47	
YH	Erkek	165	20,36	6,21	,788
	Kadın	165	20,18	6,13	
SY	Erkek	165	23,28	6,79	,916
	Kadın	165	23,19	6,68	
AK	Erkek	165	14,08	4,02	,288
	Kadın	165	14,58	4,26	
D	Erkek	165	10,75	3,71	,698
	Kadın	165	10,59	3,55	

Cinsiyet ile akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin karşılaştırılmasına baktığımızda cinsiyetin akıllı telefon bağımlılık alt boyutlarına etkisi hesaplanmamıştır ($p>0,05$). Erkeklerin ATB düzeyleri; 112,91 iken, kadınların ise 112,43 olduğu hesaplanmıştır.

Tekmen (2019) sporun lise öğrencilerinde akıllı telefon bağımlılığı boyutlarında etkisine de baktığı çalışmada cinsiyet açısından anlamlı bir farklılık bulmamıştır.

Dirik (2016) yaptığı çalışmada cinsiyete göre akıllı telefon bağımlılığı seviyelerinde anlamlı bir farklılık olmadığını gözlemiştir.

Tablo 4.10. Spor türü ile akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin karşılaştırılması

		n.	X	S.S	p.
GYB	Spor yapmayan	30	16,07	4,03	,835
	Takım sporları	208	16,26	4,88	
	Bireysel spor	92	16,60	4,67	
	Toplam	330	16,35	4,78	
OB	Spor yapmayan	30	25,50	6,02	,501
	Takım sporları	208	27,89	7,37	
	Bireysel spor	92	28,00	8,18	
	Toplam	330	27,82	7,56	
YH	Spor yapmayan ^b	30	17,07	4,23	,131
	Takım sporları ^{ab}	208	20,34	6,19	
	Bireysel spor ^a	92	20,60	6,26	
	Toplam	330	20,27	6,16	
SY	Spor yapmayan	30	22,50	5,93	,725
	Takım sporları	208	23,45	6,76	
	Bireysel spor	92	22,87	6,81	
	Toplam	330	23,24	6,73	
AK	Spor yapmayan	30	14,07	3,91	,796
	Takım sporları	208	14,24	4,00	
	Bireysel spor	92	14,57	4,50	
	Toplam	330	14,32	4,14	
D	Spor yapmayan	30	10,64	3,20	,749
	Takım sporları	208	10,57	3,62	
	Bireysel spor	92	10,91	3,73	
	Toplam	330	10,67	3,63	

Spor türü ile akıllı telefon bağımlılık düzeylerinin karşılaştırılmasına baktığımızda Spor türünün akıllı telefon bağımlılık alt boyutlarına etkisi hesaplanmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 4.11. Akademik öz yeterlilik ile akıllı telefon bağımlılığı arasındaki ilişki

		Bilişsel boyut	Sosyal boyut	Teknik boyut	GYB	OB	YH	SY	AK	D
Bilişsel boyut	r.	1	,626**	,492**	,069	,060	,122*	,103	,082	,045
	p.		,000	,000	,223	,287	,030	,069	,149	,423
Sosyal boyut	r.		1	,443**	,117*	,037	,066	,063	-,033	,036
	p.			,000	,038	,517	,246	,268	,555	,531
Teknik boyut	r.			1	-,005	-,016	,083	,066	,004	,018
	p.				,925	,782	,144	,246	,950	,749
	n.		314	314	314	314	314	314	314	314

Akademik öz yeterlilik ile akıllı telefon bağımlılığı arasındaki ilişkiye baktığımızda bilişsel boyut ile sosyal ve teknik boyut arasında pozitif orta düzeyde, akıllı telefon bağımlılık alt boyutlarından YH ile pozitif düşük düzeyde bir ilişki hesaplanmıştır. Sosyal boyut ile teknik boyut arasında pozitif orta düzeyde, akıllı telefon bağımlılık alt boyutlarından GYB ile pozitif düşük düzeyde bir ilişki bulunmuştur (Tablo 4.11).

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmamıza katılan katılımcılarda cinsiyetin akademik öz yeterlilik alt boyutlarından teknik boyuta etkisi görülmüş diğer alt boyutlara ve akıllı telefon bağımlılık alt boyutlarına etkisi hesaplanmamıştır.

Aktif spor yapma durumunun akademik öz yeterlilik düzeyleri ve akıllı telefon bağımlılık alt boyutlarına etkisi hesaplanmamıştır.

Spor türünün akademik öz yeterlilik düzeyleri ve akıllı telefon bağımlılık alt boyutlarına etkisi hesaplanmamıştır.

Okunan bölümün akademik öz yeterlilik düzeyleri ve akıllı telefon bağımlılık alt boyutlarına etkisi görülmemiştir.

Yaş ile akademik öz yeterlilik düzeyleri ve akıllı telefon bağımlılık alt boyutlarına etkisi hesaplanmamıştır.

Çalışmaya öneri olarak;

- Farklı bölümler ile spor bilimleri fakültesi öğrencilerin akademik öz yeterlilik düzeyleri ve akıllı telefon bağımlılık düzeyleri arasındaki ilişki karşılaştırılabilir.
- Özel yetenek sınavları ile girilen spor bilimleri yüksekokulları ve fakülteleri ile özel yetenek sınavı olmadan sadece üniversite giriş puanına göre yerleşen spor bilimleri yüksekokulları ve fakülteleri arasındaki akademik öz yeterlilik ve akıllı telefon bağımlılık düzeyleri arasındaki ilişki karşılaştırılabilir.
- Üniversitelerde aktif spor yapan lisanslı sporcular ile sedanter bireyler arasındaki akademik öz yeterlilik ve akıllı telefon bağımlılık düzeyleri arasındaki ilişki karşılaştırılabilir.
- Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin fiziksel aktivite düzeyleri ile akıllı telefon kullanım düzeyleri arasındaki ilişki araştırılabilir.
- Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin fiziksel aktivite düzeyleri ile akademik öz yeterlilik arasındaki ilişki araştırılabilir.
- Aktif olarak spor yapan bireylerin branş branş ayrılarak hangi branşların branşlara ayırdıkları zaman ve bu branşların akademik öz yeterliliklere etkisi ve akıllı telefon kullanım düzeyleri karşılaştırılabilir.

- Toplum genelinde düzenli bir Şekilde aktif spor yapan bireyler ve aktif olarak spor yapmayan bireylerin akıllı telefon kullanım düzeylerinin öz yeterliliklerine etkisi karşılaştırılabilir.
- Spor lisesi ğrencilerinin ve diğer lise ğrencilerinin akıllı telefon kullanım düzeylerinin akademik öz yeterliliğe etkisi karşılaştırılabilir.

KAYNAKLAR

- Akdağ, I. ve Walter, J. (2005). Öğretmen adaylarının mesleki yeterlilik duygusu. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3, 4, 2005:127-131.
- Alabay, E. (2006). "İlköğretim Okulöncesi Öğretmen Adaylarının Fen ile İlgili Öz Yeterlik İnanç Düzeylerinin İncelenmesi". *Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 98-110.
- Allen, N.J. and Meyer, J.P. (1996). "Affective, Continuance and Normative Commitment to the Organization: An Examination of Construct Validity, *Journal of Vocational Behavior*".Vol:49,4.
- Altuntaş, E. (2016). Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları İle Öz Yeterlikleri Arasındaki İlişki. *International Journal of Contemporary Educational Studies (IntJCES)*, ISSN : 2548-9373
- Aşkar, P. ve Umar, A. (2001). "İlköğretim Matematik Öğretmenliği Öğrencilerinin Bilgisayarla İlgili Öz-Yeterlik Algısı". *Ankara: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 1-8.
- Balyan, M. (2009). *İlköğretim 2. Kademe ve Ortaöğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumları, Sosyal Beceri ve Öz Yeterlik Düzeylerinin Karşılaştırılması*. Yayımlanmış Doktora İzmir: Tezi. Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Bandura, A. (1977). "Self-efficacy: Toward a Unifying Theory of Behavioral Change". *Psychological*". 84, 191-215.
- Bandura, A. (1994). *Self-efficacy*. In V. S. Ramachaudran (Ed.), *Encyclopedia of human behavior (Vol. 4, pp. 71-81)*. New York: Academic Press. (Reprinted in H. Friedman [Ed.],
- Başaran, İ. E. (1978). "Eğitim Psikolojisi". Ankara: Bilim Matbaası.
- Biricik, Y.S. (2015). "Beden Eğitimi Ve Spor Bölümlerinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Akademik Öz Yeterliklerinin İncelenmesi" *Yüksek Lisans Tezi*. Erzurum : Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bong, M. (2004). "Academic Motivation in Self Efficacy, Task Value, Achievement Goal Orientations, and Attributional Belief". *Journal of Educational Research*, 97(6), 287-297.
- Bouffard-Bouchard, T., Parent, S. and Parivee, S. (1991). "Influence of Self-Efficacy on Self-Regulation and Performance Among Junior and Senior High-School age Students". *International Journal of Behavioral Development*, 14, 153-164.
- Bümen, N. (2009). *İlk ve ortaöğretim öğretmenlerinin öğretmen öz-yeterlik düzeylerinin incelenmesi: İzmir İli Örneği*. İzmir: 18. Eğitim Bilimleri Kurultayı.
- Chemers, M., Hu, L. and Garcia, B. (2001). "Academic self-efficacy and first year college student performance and adjustment". *Journal of Educational Psychology*, 93(1), 55-64.
- Çapri, B. ve Çelikkaleli, Ö. (2008). Öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutum ve mesleki yeterlik inançlarının cinsiyet, program ve fakültelerine göre incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(15), 2008:33-53.
- Çetin, B. (2008). "Marmara Üniversitesi Sınıf Öğretmeni Adaylarının Bilgisayarla İlgili Öz Yeterlik Algılarının İncelenmesi," *D.Ü. Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 101-114.
- Çetinkaya, R. (2007). *Türkçe öğretmeni adayların yeterlik algıları ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları*. Yayımlanmış yüksek lisans tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dabat, Z. (2010).The relation between the (class teacher) students' attitudes towards teaching profession and the level of teaching competency with reference to various variables. *Journal of Education and Sociology*, 4, 2010:41-46.

- Demirtaş, H., Cömert, M ve Özer N, (2011). *Öğretmen Adaylarının Özyeterlik İnançları ve Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları*, Eğitim ve Bilim, 36/2011:159
- Derman, A. (2007). *Kimya öğretmeni adaylarının öz yeterlik algıları ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları*. Yayınlanmış doktora tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Dever, A. (2010). *Spor Sosyolojisi*. İstanbul: Başlık Yayınları.
- Duman, B.A. (2007). *Lise öğrencilerinin İngilizceye yönelik öz yeterlik algı puanlarının cinsiyete, alanlara ve farklı düzeylere göre İngilizce başarısını yordama gücü*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Duman, T. (2018). *Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ve akademik öz yeterlilik düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Çorum: Hitit Üniversitesi.
- Eccles, J. S. and Wigfield, A. (1995). *In The Mind Of The Actor: The Structure Of Adolescents' Achievement Task Values And Expectancy-Related Beliefs*. Personality and Social Psychology Bulletin, 21, 215-225.
- Eggen, P. and Kauchak, D. (1999). *Educational Psychology*. New Jersey: Printice-Hall.
- Eisenberger, J., Conti-D'antonio, M. and Bertarndo, R. (2005). *Self Efficacy: Raising the Bar for All Students*. ABD: Eye on Education.
- Ekici, G. (2012). "Akademik Öz Yeterlilik Ölçeği: Türkçe Uyarlama, Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması", *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 43, 174-185.
- Greenstein, B. (2000). *Students' Perception of the Racial Climate on Campus and in the Classroom and the Relationship With Academic Self-Efficacy and Academic and Intellectual Development*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Maryland: University of Maryland.
- Griffiths MD. (1999). *Internet addiction*. Psychologist. 12(5):245–250.
- Griffiths MD. (2005). *A "components" model of addiction within a biopsychosocial framework*. J Subst Use. 10:191–197
- Gore, P.A. (2006). "Academic self-efficacy as a Predictor of College Outcomes: Two Incremental Validity Studies". *Journal of Career Assessment*, 14, 92-115.
- Jung-Yeon Mok, Sam-Wook Choi, Dai-Jin Kim, Jung-Seok Choi, Jaewon Lee, Heejune Ahn, Eun-Jeung Choi. And Won-Young Song. (2014). *Latent class analysis on internet and smartphone addiction in college students*. Neuropsychiatric Disease and Treatment 10: 817–828.
- Kafkas, M.E., Açak, M., Çoban, B. ve Karademir, T. (2010). *Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Öz-Yeterlik Algıları ile Mesleki Kaygıları Arasındaki İlişki*. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2): 93-111.
- Karakuş, İ. (2003). *Farklı Kaynaklardan Gelen Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlikleri Gerçekleştirme Düzeyleri (Kayseri Örneği)*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kayseri: Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karasar, N. (2002). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kılıç, S.K.(2014). *Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Bilişötesi Öğrenme Stratejileri, Akademik Öz-Yeterlikleri Ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları*, Yüksek Lisans Tezi, Trabzon : Karadeniz Teknik Üniversitesi.
- Koparan, Ş., Öztürk, F. ve Haşıl Korkmaz, N. (2011). *Beden eğitimi öğretmenlerinin öz-yeterlik ve beden eğitimi yeterliklerinin incelenmesi*, *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Özel Sayısı*,: 52-61.

- Kwon M , Joon-Yeop Lee , Wang-Youn Won , Jae-Woo Park , Jung-Ah Min , Changtae Hahn , Xinyu Gu, Ji-Hye Choi and Dai-Jin Kim (2013). *Development and Validation of a Smartphone Addiction Scale (SAS)*. PLOSone 8(2):1-7. doi:10.1371/journal.pone.0056936
- Kuss D.J. and Griffiths M.D. (2011). Online social networking and addiction – a review of the psychological literature. *Int J Environ Res Public Health*. 8(9):3528–3552.
- Mcgee, G.W. and Ford, R.C. (1987). "Two Dimensions of Organizational Commitment: Reexamination of the Affective and Continuance Commitment Scales, *Journal Of Applied Psychology*, 72, 638.
- Meyer, J.P. and Allen, N.J. (1997). "A Three-Component Conceptualization of Organizational Commitment", *Human Resources Management Review*. 1, 11.
- Millburg, S.N. (2009). *The Effects of Environmental Risk Factors On At-Risk Urban High School Students' Academic Self-Efficacy*. Yayınlanmamış Doktora Tezi.Ohio: University of Cincinnati.
- Mirzeoğlu, D., Akdağ, I ve Boşnak, M. (2007). Beden eğitimi öğretmenlerinin, öğretmen adaylarının, beden eğitimi ve spor yüksekokullarında görev yapan öğretim elemanlarının mesleki yeterlik duygusunun karşılaştırılması. *Ankara : Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 18, 109-125.
- Pajares, F. and Miller, M.D. (1997). "Mathematics self-efficacy and mathematical problem solving: implications of using different forms". *Journal Of Experimental Education*, 65.
- Porter G. (2010). Alleviating the “dark side” of smart phone use.In: *Technology and Society (ISTAS)*, 2010 IEEE International Symposium; June 7–9, Rutgers. Conference Publications .
- Sandıkçı, M. ve Öncü E. (2013). Beden eğitimi ile diğer alanlardaki öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin yeterlik algıları ve tutumlarının belirlenmesi ve karşılaştırılması. *Pamukkale Spor Bilimleri Dergisi*, 4(1), 2013:135-151.
- Schunk, D. H. (1995). *Self-Efficacy and Education and Instruction*. J. E. Maddux (ed). *Self-efficacy, Adaptation, And Adjustment: Theory, Research, And Application*. New York: Plenum Press.
- Semerci N. ve Semerci Ç. (2004). Türkiye’de öğretmenlik tutumları. *Elazığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt:14, Sayı:1, Sayfa:137-146.
- Shaughnessy, M.F. and Scott, P.C. (1986). Psychological Problems of Children With Learning Difficulties. To The Educational Resources Information Center, 86, 18.
- Sim M.S. and Kim E.M. (2011). *The Smart Phone Use Survey 2011*. Seoul: Korea Communications Commission Press:21–23.
- Oğuz, T. ve Topkaya, N. (2008). *Ortaöğretim alan öğretmenliği öğrencilerinin öğretmenlik özyeterlik inançları ile öğretmenliğe ilişkin tutumları*. Akademik Bakış, 14.
- O'Reilly M. (1996). *Internet addiction: a new disorder enters the medical lexicon*. *Can Med Assoc J* 154, 1882–1883.
- Özsüer, S., vd. (haz.). (2011). Afyon Kocatepe Üniversitesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Akademik Öz-yeterlik İnanç Düzeylerinin İncelenmesi. *Sosyal Bilimler Dergisi*.
- Ünlü, H. (2008). *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yeterlikleri Ve Sınıf Yönetimi Davranışları*. (Yayınlanmış Doktora Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Vrugt, A.J., Langereis, M.P. and Hoogstraten, J. (1997). "Academic Self-Efficacy and Malleability of Relevant Capabilities as Predictors of Exam Performance". *Journal of Experimental Education*, 66(1), 61-72.
- Yılmaz, G., Yılmaz, B. ve Türk N. (2010). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Mesleklerine İlişkin Öz Yeterlik Düzeylerinin İncelenmesi (Nevşehir İli Örneği),” *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 12(2),: 85-90.

Zimmerman B.J. (2005). *Self-Efficacy And Educational Developmant In A Bandura(ED) Self-Efficacy In Changing Societies(Pp. 201-233)*. Newyork: Cambridge University Press

EKLER

EK-1. Etik Kurul İzin Yazısı

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURUL KARARLARI

KARAR TARİHİ	TOPLANTI SAYISI	KARAR SAYISI
28.02.2020	2	2020/89

KARAR NO:
2020/89

Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans öğrencisi Aykut ÇELİK' in Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU danışmanlığında "Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Akıllı Telefon Kullanım Düzeylerinin Akademik Öz Yeterliliğine Etkisi" isimli Yüksek Lisans Tezine ilişkin anket çalışmasını içeren 7828 sayılı dilekçesi okunarak görüşüldü.

Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans öğrencisi Aykut ÇELİK' in Prof. Dr. Osman İMAMOĞLU danışmanlığında "Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Akıllı Telefon Kullanım Düzeylerinin Akademik Öz Yeterliliğine Etkisi" isimli Yüksek Lisans Tezine ilişkin anket çalışmasının kabulüne oy birliği ile karar verildi.

EK-2. Akademik Öz-Yeterlik Ölçeği

Cinsiyet: Kadın (), Erkek ()

Spor Yapıyor musunuz?: Evet (), Hayır ()

Spor Türünüz?: Bireysel sporlar (), Takım sporları ()

Okuduğunuz Bölüm: Beden eğitim öğretmenliği (), Antrenörlük (), Spor yöneticiliği (), Rekreasyon ().

Yaşınız?: 18-21 (), 22-25 (), 26-29 (), 30+ ().

GÖRÜŞ VE İFADELER	Oldukça fazla	Fazla	Kısmen fazla	Az	Oldukça az
1. Ders sırasında düzenli notlar tutma					
2.Sınıf tartışmasına katılma					
3. Kalabalık bir sınıfta bir soruyu cevaplama					
4. Az öğrencinin olduğu bir sınıfta bir soruyu cevaplama					
5. Objektif testler çözmeye (çoktan seçmeli, doğru-yanlış, karşılaştırmalı)					
6. Deneme soruları çözmeye					
7. Yüksek nitelikli bir dönem ödevi yazma					
8. Ders esnasında zor bir konuyu dikkatlice dinleme					
9. Bir başka öğrenciye ders verme					
10. Bir kavramı diğer bir öğrenciye anlatma					
11.Sınıfta anlamadığın bir kavramı öğretim elemanından tekrar anlatmasını isteme					
12. Birçok dersten çok iyi notlar alma					
13. İçeriği tamamen anlamak için yeterince çalışma					
14. Öğrenci derneğinde görev alma					
15. Ders dışı faaliyetlerde yer alma (spor, kulüpler vb.)					
16. Öğretim elemanlarının sana saygı duymasını sağlama					
17. Derslere düzenli olarak katılma					
18. Sıkıcı derslerde sürekli olarak derse katılma					
19. Bir öğretim elemanın derse dikkat ettiğini düşünmesini sağlama					
20. Metinde okuduğun fikirlerin çoğunu anlama					
21. Sınıfta sunulan fikirlerin çoğunu anlama					
22. Basit matematik hesaplarını kullanma					
23. Bilgisayar kullanma					
24. Matematik dersinde içeriğin çoğuna hakim olma					
25. Bir öğretim elemanını tanımak için onunla özel olarak konuşma					
26. Ders içeriğini diğer derslerin materyaliyle ilişkilendirme					
27. Sınıfta bir öğretim elemanının düşüncesini yargılama					
28. Ders içeriği laboratuvar-atölye dersinde uygulama					
29. Kütüphaneyi güzel kullanma					
30. Sınavlardan güzel notlar alma					
31. Dersleri yoğun bir şekilde işlemek yerine yayararak çalışma					
32. Metin kitaplarındaki zor parçaları anlama					
33. İlgilenmediğiniz bir dersin içeriğine hâkim olma					

EK-3. Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği

		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	Akıllı telefon kullanımından dolayı planladığım işleri yetiştiremem.	1	2	3	4	5	6
2	Akıllı telefon kullanımından dolayı, sınıfta ödev yaparken veya ders	1	2	3	4	5	6
3	Aşırı akıllı telefon kullanımında görme bulanıklığı ya da baş dönmesi	1	2	3	4	5	6
4	Akıllı telefon kullanırken el bileklerimde veya ensemdede ağrı hissedirim.	1	2	3	4	5	6
5	Aşırı akıllı telefon kullanımı nedeniyle yorgun hissedirim ve uykusuz kalırım.	1	2	3	4	5	6
6	Akıllı telefon kullanırken rahat ya da sakin hissedirim.	1	2	3	4	5	6
7	Akıllı telefon kullanırken keyifli veya heyecanlı hissedirim.	1	2	3	4	5	6
8	Akıllı telefon kullanırken kendimi güvende hissedirim.	1	2	3	4	5	6
9	Akıllı telefonla stres atabilirim.	1	2	3	4	5	6
10	Akıllı telefonumu kullanmaktan daha eğlenceli yapacak bir şey yoktur.	1	2	3	4	5	6
11	Akıllı telefonum olmasaydı hayatım anlamsız olurdu.	1	2	3	4	5	6
12	Akıllı telefon kullanırken kendimi çok özgür hissedirim.	1	2	3	4	5	6
13	Akıllı telefon kullanmak yapılacak en eğlenceli şeydir.	1	2	3	4	5	6
14	Akıllı telefon olmadan yapamam.	1	2	3	4	5	6
15	Akıllı telefonum elimde olmadığında sabırsız ve huysuz hissedirim.	1	2	3	4	5	6
16	Kullanmasam bile akıllı telefonum hep aklımdadır.	1	2	3	4	5	6
17	Günlük yaşantım çok etkilenmiş olsa bile akıllı telefonumu kullanmayı asla bırakmam.	1	2	3	4	5	6
18	Akıllı telefonumu kullanırken rahatsız edildiğimde öfkelenirim.	1	2	3	4	5	6
19	Aceleyle tuvalete gideceğim zaman bile akıllı telefonumu yanımda	1	2	3	4	5	6
20	Akıllı telefon vasıtasıyla daha fazla insanla tanışmak bana kendimi çok iyi hissettirir.	1	2	3	4	5	6
21	Akıllı telefondaki arkadaşlarımla olan ilişkilerimin gerçek hayattaki arkadaşlarımla olan ilişkilerimden daha samimi olduğunu hissedirim.	1	2	3	4	5	6
22	Akıllı telefonumu kullanamamak yakın bir arkadaşımı kaybetmek kadar acı verici olurdu.	1	2	3	4	5	6
23	Akıllı telefon aracılığı ile edindiğim arkadaşlarımla beni gerçek hayattaki arkadaşlarımdan daha iyi anladıklarını düşünürüm.	1	2	3	4	5	6
24	Twitter veya Facebook'taki diğer insanlar arasındaki konuşmaları kaçırmamak için sürekli olarak akıllı telefonumu kontrol ederim.	1	2	3	4	5	6
25	Uyandıktan hemen sonra Twitter veya Facebook gibi Sosyal Paylaşım sitelerini kontrol ederim.	1	2	3	4	5	6
26	Akıllı telefon arkadaşlarımla konuşmayı, gerçek hayattaki arkadaşlarımla veya diğer aile fertleriyle vakit geçirmeye tercih ederim.	1	2	3	4	5	6
27	Başka insanlara sormaktansa, akıllı telefonumdan araştırmayı tercih ederim.	1	2	3	4	5	6
28	Tam dolu bataryam bir gün dayanmaz.	1	2	3	4	5	6
29	Akıllı telefonumu düşündüğümünden daha uzun süre kullanırım.	1	2	3	4	5	6
30	Akıllı telefonumu kullanmayı bıraktıktan hemen sonra bile tekrar kullanmak isterim.	1	2	3	4	5	6
31	Akıllı telefonumun kullanma süresini azaltmayı defalarca denedim ama her seferinde başarısız oldum.	1	2	3	4	5	6
32	Her zaman akıllı telefon kullanma süremi azaltmam gerektiğini düşünürüm.	1	2	3	4	5	6
33	Etrafımdaki insanlar akıllı telefonumu çok fazla kullandığını söyler.	1	2	3	4	5	6

ÖZ GEÇMİŞ

Aykut Çelik 01 Ekim 1994 tarihinde Çankırı'nın Ilgaz ilçesinde doğmuştur. İlk ve Orta öğrenimini Ankara'da tamamlamıştır. Yüksek Öğrenimini tamamlamak üzere Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği (Lisans) bölümünü okurken ikinci sınıftan itibaren çift ana dal hakkı elde edip Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği (Lisans) bölümünden çift ana dal yapmaya başlamıştır.

01 Haziran 2017 tarihinde Spor Yöneticiliği bölümünde, bölüm birinciliği ve fakülte ikinciliği dereceleriyle birlikte Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünü aynı yıl tamamlayıp çift diploma ile mezun olmuştur. 2017 yılında mezun olduktan sonra Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalında Yüksek Lisans eğitimine başlamıştır.

İletişim Bilgileri :

E-Posta Adresi: aykutcelik007@hotmail.com

Telefon : 0507 265 16 87

ORCID ID : 0000-0003-4681-538X